

ποία νοσήσα ἔκτοτε καὶ πάσχουσα πολλαχῶς καὶ καταμνησθάνουσα τὴν πλάνην, ἐπανέρχεται σήμερον εἰς τὰς ἰδέας τῆς ὀρθοδοξίας κατ' ὄνιον, ἀποκλίνουσα καὶ εἰς τὸν Προτεσταντισμὸν.

Βον. Ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, μεταθέσας τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον εἰς τὸ Βυζάντιον, ὑπέταξε φυσικῶ τῷ λόγῳ εἰς αὐτὸ τὴν γραίαν Ῥώμην, ἥτις οὐσα φῖσει δύστροπος καὶ ζηλότυπος ἐξ ἀπαιδευσίας καὶ ὑπερηφανείας συνετάραξε τὰ πάντα, καινατομήσασα εἰς τὰ τῆς θρησκείας, σχηματίσασα ἱεροκοσμικὸν κράτος, τολμήσασα τὰ πάντα κατὰ παράθεσιν καὶ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν κανόνων τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. ἵνα οὐ μόνον ἀποσχισθῆ ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου, ἀλλὰ δι' ἄλλου μέσου καὶ τρόπου καταρρώσῃ πάλιν, ὅ,τι ἔλαμψε πρότερον, τούτεστι τὴν κατὰκτησιν καὶ ὑποταγὴν τοῦ κόσμου, διὰ τοῦ Πάπα, ὡς ἱερολαϊκοῦ ἡγεμόνος, γινωμένου παντοκράτορος διὰ τοῦ ἀντεαγγελικοῦ καὶ ἀντικανονικοῦ δεσποτισμοῦ ἐπὶ τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν. Ἡ αὐτοκρατορία τοῦ Βυζαντίου δὲν ἀνεγνώρισε ποτὲ τὰ τοιαῦτα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ πύσωσι διὰ τὴν ἡσυχίαν τοῦ κόσμου καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς Ἰταλίας, ἣ ὅποια οὔτε σέβεται πλέον οὔτε δέχεται τὴν Παποκρατίαν.

I. Γ. Α.

ΤΟ

ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ

ἢ

ΜΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ

Sous un beau ciel mes yeux devaient s'ouvrir.
Tout jeune aussi je rêvais à la Grèce;
C'est là, c'est là, que je voudrais mourir.

(Beranger.)

ἮΤΟΝ ἑσπέρας.

Ἡ θλασσα ἐφάνετο γαληνιαίη, οἱ Ζέφυροι ἔπνεον τερπινότατα, καὶ ὁ οὐρανός... ὦ τί εὐτύχημα! κῆμμία κηλὶς δὲν διετάραττε τὸ κυανόλευκον χρῶμά του, ἀλλ' ἦτο καθαρῶτατος.

Ὡ τί τερπναὶ ὥραι! πόσα τις κατὰ τοιαύτας περιστάσεις δὲν αἰσθάνεται τερψικάρδια; ποῦ νὰ στρέψῃς τὸ ὄμμα καὶ τερπνὰς νὰ μὴν ἀπαντήσης εἰκόνας; ... εἰς τοὺς κήπους; Ἐκεῖ ἡ μελωδικὴ φωνὴ τῶν ἀηδόνων.... —Ναί, ἀλλὰ καὶ ἡ λιγυρὰ πνοὴ τῶν Ζεφύρων, ἡ ἔρπουσα καὶ ἡ κυματομένη ἐπὶ τῆς χλόης τῆς τρυφεροτάτης, ἡ ἡδονικὴ εὐωδία τῶν ἀνθέων καὶ τῶν ἐρυθρολεύκων ῥόδων, ὁ μικρὸς ῥύαξ ὅστις ὑπὸ σιειρῶν διαβαίνει δενδρῶνων καὶ καταδροσιζει αὐτοὺς μὲ τὰς

ἀφρώδεις ῥοὰς του, ὅλα ταῦτα ἠνωμένα μὲ τὰ γλυκερὰ τῶν ἀηδόνων ἄσματα, λαμπρύνουν τὴν κτίσιν, φαιδρύνουν τὰ πάντα, γλυκαίνουν τὴν ζωὴν...

Εἰς τὴν θάλασσαν; ... ὅταν ἀπ' αὐτῆς τὸ ἀχανὲς διάστημα ἡδύπνου, ἐξέρχεται αὔρα, ὅταν τὰ ἀφρόδη τὰ παφλάζοντα, πλὴν ἥρεμα καὶ μικρὰ κυματιδιὰ της, φέρουν τὴν γυκοκόπνευστον ἐκείνην δρῶσον τὴν ἑσπέριον τῆ ἡδονικὴν, τότε ὅποια χαρὰ, ὅποια τέρψις ὅταν αὐτὰ ταῦτα

Μεσέβος φθάνουν βρέχοντα ὠραίας παραλίας;...

Ὁ Θεός, πιάσας καὶ παραγαγὼν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι ταῦτα πάντα, ἔπλασε καὶ τὸν ἄνθρωπον ὑστερον κύριον καὶ ἐξουσιαστὴν τούτων. Πόσον καλὸν, πόσον μέγα τὸ ἄγνωστον τοῦτο καὶ μυστηριώδες ὄν εἶναι! Τὴν μεγαλοπρέπειάν του καὶ τὴν δόξαν του ὑμνεῖ ἡ νύξ καὶ ἡ ἡμέρα, τὰ ἄστρα καὶ ἡ Σελήνη. Εἰς αὐτὸ ἀνεκκλήτητος δὲν ὀφείλεται εὐχαριστία; μελιστάλακτος δὲν ἀρμύζεται ἰμνωδία;

Λοιπὸν προείπομεν ὅτι ἦτον ἑσπέρας, ἑσπέρας ἔκρυς χαριεστάτου.

Ἀπὸ πρῶτας ἠτημαζόμεν διὰ μικράν τινα περιήγησιν, μέχρις Ἀθηνῶν ἐπέβην ἐπὶ τινος ἀτμοπλοίου καὶ ἐμακρύνθημεν τῶν Σμυρναϊκῶν παραλίῳ. Ὁ Ἥλιος πρὸ ὀλίγου εἶχε κλίνει πρὸς τὴν δύσιν του, ὅτε ἐκβάντες ἔξω τοῦ Σμυρναϊκοῦ κόλπου, εἶχε φθάσει καὶ ὁ σκοτεινὸς τῆς νυκτὸς πέπλος, καὶ αὐτὴ ἐπροχώρει βραδέως. Ἡ Σελήνη κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἤρχιζε νὰ χρυσῶνῃ τοὺς ὠραίους ἐκείνους αἰγιαλοὺς, τοὺς ὁποίους ἐβλέπμεν ἀστράπτοντας πάντοτε ὡς πλάκας ἀργύρου, οἱ Ζέφυροι ἔπνεον βοθητικοὶ μ' ἐκείνην τὴν ἑσπέριον καὶ ἡδονικὴν αὐτῶν δρῶσον, ἥτις φαιδρύνει τὸ πρόσωπον, χροποιεῖ τὸν θαλασσοπορῶντα' ἐν γένει τὰ πάντα ἡμερῶσαν, τὰ πάντα μᾶς ὑπόσχοντο εὐτυχεῖ θαλασσοπλοῦταν.

Αἱ τεθλιμμένοι καὶ μελαγχολικαὶ ψυχὰι πολλάκις εὐχαριστοῦνται εἰς ὁμοίας περιηγήσεις, πολλάκις σκεδάζουσι τὴν λύπην των εἰς τοιαύτας ὠραίας θαλασσοπλαΐας. Ὅλοι οἱ συνοδοιπόροι μου, ἕνεκα τοῦ ὠραίου τούτου ταξιδίου εἰς τοιαύτην τερπνὴν ἑσπρινὴν ὥραν, ἐφάνοντο τόσον περιχαρεῖς, τόσον εὐφρόσυνοι καὶ εὐθυμοί, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ παραστήσωμεν τὴν χαρὰν των.

Ἡ νύξ ἐντοσοῦτω ἐπροχώρει.

Ὅλοι ἡμεῖς, αὔπνοι καθήμενοι ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, πρὸς διασκέδασιν, μικρὰν πλέον πολυβοριδίῳ πόλεων εὐρισκόμενοι, ἄλλο δὲν ἠκούχμεν, παρὰ τοὺς τροχούς τοῦ πλοίου σφοδρῶς ἀντιπαλαίοντας πρὸς τὰ κύματα, τῶν τελευταίων τούτων τὸν παλύφλοισθον σάλον, καὶ τὸ ἄσμα μιᾶς νεανίδος δεκαοκταετοῦς μόλις, ὠραίας καὶ πολυβελγίτρου, ἥτις καλλίγορδον κρατοῦσα κινθάραν ἔκρουεν αὐτὴν μὲ τοὺς κρουνολεύκους δακτύλους της, ψάλλουσα τόσον μελωδικᾶ, τόσον γλυκύ-

τατα καὶ περιπαδέστατα, ὥστε πάντες εἰς ἐκεῖνας τὰς γλυκεία, στιγμὰς τὰς συνοδευομένας ἀπὸ τούτων γλυκυφθόγγους λαρυγγισμούς, ἔγοητεύομεθα ἀκούοντες, καὶ χαρᾶς δάκρυα ἐβλέποντο εἰς ὧν τὰ ὄμματα.

Τὸ ἄσμα ἦτο τὸ ἐξῆς.

Χορδὰς τονίζω ὠραίας λύρας,
Τὰ χαρωπά μου ἄσματα ψάλλω.
Ἀπὸ χαρᾶν μου σκιρῶ καὶ πάλω
Ἔως νὰ φθάσω εἰς τὴν ἀκτῆν,

Κ' εἰς τῆς πατρίδος τὰς παραλίας
Ὅπου τὸ πλάνον μου βῆμα φέρω·
Εἰς δὲ τὸν Ἰψιστον, χείρας αἶρω
Χείρας ἰκέτιδας δι' αὐτήν.

Ὅποταν φθάσω καὶ νατοικήσω
Σ' τοὺς ποθητοὺς μοι ἐκεῖνης κόλπους,
Ἐκεῖ μὲ ἦγους μου γλυκυμόλτους
Πάντα θὰ ψάλλω περιχαρῶς.

Ἀτένιζέ την λαμπρὰ σελήνη,
Καὶ σὺ, ὦ Ἰψιστε, φύλασσε την·
Πλὴν σὺ, ὦ Ἥλιε, φώτιζέ την,
Διὰ ἀκτίων σου ἀμυδρῶς.

Ταῦτα ἔψαλλεν ἡ κόρη, ἡμεῖς δὲ ἠκούσαμεν τὴν ἀγγελικὴν τῆς φωνῆν χαίροντες. Καὶ ἐξ ἑνὸς μᾶς κατέβηκεν ὁ μελωδικὸς τόνος τῆς, καὶ ἐξ ἄλλου τὸ φιλόπατρι ἐκεῖνο αἶσθημα τὸ ὁποῖον διὰ τῶν στίχων τῆς ἐξεφράζετο.

Ἰδοῦ, ἔλεγα καθ' ἑμαυτὸν, ἰδοῦ πόσον δικαιοῦνται ὁ σοφὸς Λουκιανὸς εἰπὼν τὸ « οὐδὲν γλυκίον τῆς πατρίδος » τὸ νὰ ἀγαπᾶ τις τὴν πατρίδα του, καὶ μάλιστα, σήμερον, καθίσταται ὄχι ἀνάγκη ἀναπόφευκτος, ἀνάγκη ἀπαραίτητος, (διότι δὲν πρέπει τις ἐκὼν ἀέκων ἢ ἀγαπᾶ τὴν πατρίδα του, ἀλλὰ μὲ τὸ φίλτρον ἐκεῖνο τὸ ἡδονικόν, τὸ πλήρες στοργῆς, τὸ παντὸς ἄλλου γλυκύτερον)· ἀλλ' εἶναι ἀρετὴ οὐράνια ἢ ἀγάπη τῆς πατρίδος, εἶναι θεῖον δῶρον. Οἱ παλαιοὶ διὰ τὴν πατρίδα τὸ πᾶν ἔπραττον· τὴ καλὴν τῆς προθέμενοι φιλιότητας πολλὰκις ἔθουν ψυχᾶς.

Εἰς τοιαύτας ἀσχολούμενοι τέρψεις, παρήρχετο ἡ νύξ.

Τότε κατέβησαν ὅλοι εἰς τοὺς θαλάμους των διὰ νὰ ἀναπαυθῶν, κατέβη καὶ ἐγὼ καὶ ἐκοιμήθην. Ἀλλ' ἐνόησα μ' ἐξύπνα ἀπὸ βαθὴν ὕπνον καὶ ἀπὸ γλυκεῖς ὄνειρωγμούς· ὅτε μὲν ὁ ἄγριος καὶ ἀπυτρόπαιος μυκηθμὸς ἰχθύου τινὸς πεπλανημένου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον σάνις μόνον μία μὲ διεχώριζε, ὅτε δὲ ὁ κράτος τοῦ συρομένου πτυαρίου διὰ τοῦ ὁποῖου ἐβρίπτοντο ἄνθρακες εἰς τὴν ἀδηφάγον κάμινον, καὶ ἄλλοτε ὁ αἰφνίδιος συριγμὸς τῶν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος διαβαιόντων ναυτῶν χρέη σκοποῦ ἐκτελούντων.

Ἄνετειλεν ἡ ἐπιούσα· καὶ ἰδοῦ ὁ Ἥλιος πάλιν λαμπρότατος ἐφώτιζε τὰ ἀπώτατα καὶ ἀχνῆ ἐκεῖνα πελάγη, ἀφῆρπαζε ψεκάδας δρόσου τινὸς ἐκρινῆς πιπτούσης τὴν πρῶτην ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὡσεὶ μαργαρίτης, ἐνόησε δὲ καὶ τὰ χλοηφόρα ὄρη νήσων τιῶν, τὰ ὁποῖα ἐβλέπαμεν ἄλλοτε μακρὰν καὶ ἄλλοτε πλησίον, ἐμοιάζοντα τὰς Αἰγυπτιακὰς Πυραμίδας, φαινόμενα καταπράσινα ἀπὸ χόρτα χλοερὰ, καὶ στολιζόμενα ἀπὸ δένδρα δασύφυλλα τὰ ὁποῖα ἐλύγιζεν ἡ θαλάσσιος αὔρα, ὠραίως καὶ ἐφώτιζε. Ἄλλοτε πάλιν τὰ ἀλλεπάλληλα τοῦ πελάγους κύματα παρίστανεν πράσινα, ἄλλοτε κυανὰ, τὰ ἐβλεπεσ ὑψόμενα καὶ ἐνόημιζες ὅτι ἦτο πλήρη ἀπὸ λαμπυριδῶν φοιτῶν, ἢ τεμαχίων σμαράγδων, ἀδαμάντων πολυπληθῶν.

Κᾶποτε πάλιν ἐβλέπαμεν ἰχθύων τινα στίλβοντα ὡς ὁ χρυσοῦς, ὅστις ἐπέτα, ἐπέτα ἐπὶ τῶν κυμάτων καὶ πάλιν ἐβυθίζετο εἰς αὐτά.

Τοιοῦτοτρόπως παρήλθον τριάκοντα ἕξ ὥραι καθ' ἃς πλέει τὸ ἀτμόπλοιν ἀπὸ Σμύρνης μέχρι Πειραιῶς, ὅπου μετὰ τετραήμερον καθάρσιν ἐξήλθομεν γαμάτοι χαρᾶς πατοῦντες τὸ πολυπόθητον ἐκεῖνο ἔδαφος καὶ θαυμάζοντες τὰς ἐαρινὰς του καλλονὰς.

Εἰς κἀνένα ἄλλο μέρος τὸ ἔαρ δὲν εἶναι τόσον γλυκὺ καὶ εὐφρόσυνον ὅσον εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἐνούμενον μετὰ τοῦ ὑγιεινοῦ κλίματός της ὁμοιάζει τὴν δροσώδη καὶ ῥοδοδάκτυλον αὐγὴν τῆς ἀνοιξέως, τὴν τὰς τσαύτας παρέχουσαν ἀνεκλαλήτους ἡδονὰς.

Αἱ ἀκτίνες τοῦ Ἥλιου εἰς αὐτὸ τὸ μέρος δὲν σκιάζονται ποτὲ ἀπὸ μελανὰ νέφη τὸ ἔαρ, ἀλλ' εἶναι καθαρῶταται, ἀστράπτουν ὡς ἀδάμας, χωρὶς νὰ ἦγαι πυρῶδεις. Νομίζει τις ὅτι ἐκεῖ ἡ φύσις εἰς τοὺς θνητοὺς νέα ἀπὸ στιγμῆν εἰς στιγμῆν χαρίζει δῶρα ἄγνωστα, καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν καλλονῶν τῆς πάντοτε νέα προσθέτονται θέληγτρα. Αἱ ἡμέραι εἶναι λαμπραὶ, αἱ νύκτες εὐφρόσυνοι, καὶ ἐν ἀντικείμενον βλεπόμενον, μεγαλοπρεπεστότας εἰς τὰς αἰσθήσεις τοῦ νοῦς παρῴσιάζει ἰδέας. Ὁ οὐρανὸς τῆς πάντοτε εἶναι καθαρὸς [πρᾶγμα σύνθησι, εἰς αὐτήν] ἢ ζωογόνοσ αὔρα τῆς φαίνεται ἐχρυσαι ἰδιαιτέραν τινα, ὡς οὕτως εἰπεῖν, εὐφρόσυνον γλυκύτητα· πάντοτε τὴν ἀνέπνεα εὐχαρίστως, πάντοτε ἐνθυμούμενη τὸ τὸ ποιητοῦ

« Ὡ Ἑλλάς, πατρίς γλυκεία τὸ ζωοποιόν σου κλίμα
« Τῆς ἀτράκτου μας συνδέει τὸ ἔμικομένον νῆμα.

καὶ τὸν ἐδικαίονα πάντοτε.

Ἦλθα εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Ἀλλὰ πόσον δὲν θαύμασα ἰδὼν ἐξ ἑνὸς τὸν Ἰμμητὸν καὶ ἐξ ἄλλου τὸν Λυκαυτὸν ἔμπροσθέν μου κείμενα; πόσας εἰς τὸν νοῦν μου δὲν ἐπανεφέρα ἀναμνήσεις, ἐδῶ βλέπων τοῦ Φειδία τ' ἀριστουργήματα, ἐκεῖ μαρμαρόστρωτον ἔδαφος καὶ στήλας πολυπληθεῖς κομψωτάτας;... Καὶ ὅταν ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ Παρθενῶνος τὸν Ἑλληνικὸν ἠτένισα ὀρίζοντα.... Ὅποια ἀναμνήσεις, Θεέ μου! ὅποια!...

Ἐπροχώρησά, ἔφθισα πλησίον τῆς νέης Ἀκροπόλεως, ἑθαύμασα τοὺς ὠραίους κήπους τῆς, καὶ τὸ πλησίον αὐτῶν φαινόμενον μικρὸν μνημεῖον τοῦ ὁποῦν ἀνηρέθη θάλατταν τοῦ ποιητοῦ Ἀλ. Σούτσου. Προχωρῶν ἀπάντησα τὸν Νεὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς μετὰ τὰς γιγαντώδεις στήλας του... τὸ μνημεῖον τοῦ Ἰσοκράτους, τῆς πύλης τοῦ Ἀδριανοῦ Αυτοκράτορος Ῥωμαίου... Ἀνδριάντες ἐδῶ, θραυσμένας ἐκεῖ προτομάς, τὸν Ἄριον Πάγον, τὴν Πνύκα, τὰ μακρὰ τεῖχη! Τί ἐκτενεῖς περιγραφαί!... Καὶ πόσα ἄλλα ἐκπλήττοντα τὴν ὄψιν τοῦ θεατοῦ δὲν βλέπονται; Τὰ χλοοδὴ τῆς Ἀττικῆς πεδία, αἱ ὠραῖαι τοῦ Ἰμμητοῦ κοιλάδες, οἱ γιγαντώδεις τῆς Σαλαμῖνος βράχοι... τῆς Σαλαμῖνος! τὸ ἔκτρον τῆς μεγάλης ἀληθοῦς ἱστορίας. ὦ! τί ἀναμνήσεις! τί ἀναμνήσεις! πλὴν

• Τί μὲν πρῶτον, τί δ' ὕστερον καταλέξω. •
Ἔν βῆμα, καὶ ἀναμνήσεις. Καὶ ποῦ καὶ ποῦ νὰ ἐνασχοληθῆς καὶ περιεργόν τι νὰ μὴν ἀπαντήσης;

Καὶ μολοντί αἱ τύχαι τῶν Ἀθηναίων, ὑπῆρξαν πολλάκι καὶ διάφοροι, καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀλλοῦ βλέπομεν αὐτὴν σεβαζομένην παρὰ τῶν Ῥωμαίων Αυτοκρατόρων, ἀλλοῦ κηλινδουμένην φέρουσαν ἐπὶ πολὺν χρόνον θέατρον καταστροφῆς, μ' ὅλα ταῦτα καὶ αὐτὰ τὰ μένοντα ἐκπλήττον. Ἀλλ' ἂν ἵπτηγον ἀκόμη δύο Νέρωνες καὶ δύο Καλλιγολαί, βεβαίως δὲν ἤθελεν μείνει οὐδεμία τῶν ἀρχαιοτήτων ἐκείνων εἰς τὴν Ἑλλάδα· ὅλα τ' ἀριστουργήματα τοῦ Φειδίου, τοῦ Μύρωνος, τοῦ Πραξιτέλους ἤθελεν ἐπενεγκῶσιν εἰς τὴν Ῥώμην, τὴν ὁποῖαν ἐστόλιζον οἱ ἱερόσυλοι οὗτοι μετὰ τῶν ἐξόχων τεχνιτῶν τὰ λαμπρὰ τεχνήματα. Ἄν ἡ τρομερωτάτη βεβήλωσις αὐτῆ δὲν ἐγένετο, πόπως τῶ ὄντι δὲν ἤθελαμεν εἶχει ἀκόμη ἀγλαὰς ἀρχιτεχνίας, ὡς τὴν περίφημον χρυσολεπάντινον Δίκα τοῦ Φειδίου μετακομισθέντα εἰς τὴν Ῥώμην καὶ τόσα ἄλλα.

Πλὴν μετὰ αὐτῶν ὑπῆρξαν καὶ πολλοὶ εὐεργέται τῶν Ἀθηναίων· ὁ μεγαλύτερος ἐξ αὐτῶν ὑπῆρξεν ὁ Ἄδριανός, στολίτας τὴν πόλιν μετὰ τίσας περικαλεῖς οἰκοδομὰς, ἐκπαρρωσάς τὸν Νεὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς τὸν ὁποῦν ἤρχισεν ὁ Πεισίστρατος, ἔπειτα ὁ Ἀντίοχος, καὶ μετὰ ταῦτα τὸν ἐτελείωσεν ὁ Ἀδριανός ὅστις σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ πάλιν τιὰ ἀνήγειρεν σωζόμενῃν εἰσέτι καὶ ὀνομασθεῖσαν τοῦ Ἀδριανοῦ.

Ἐφυγα ἐκεῖθεν ἐκπεπληγμένος· ἔφθισα εἰς τὰς Ἀθήνας, πλὴν πόσα καὶ εἰς αὐτὰς δὲν ἀπήντησα ἀξιθαύμαστα;

Ἰδοὺ πῶς ἔγραφα μίαν ἡμέραν εἰς τινα τῶν ἐν Σμύρνῃ φίλων μου....

Φίλιππε Κ. Γ. Δ.

Ἀφίχθη εἰς Ἀθήνας, εἰς τὸν τόπον τῶν καλλωνῶν καὶ τῶν χαρίτων· δὲν δύναμαι ἐντὸς τῆς παρούσης, ἥτις προχειρῶς μὲν γράφεται, ἐπὶ τροχάδην

δὲ ἀναγινώσεται, νὰ σοὶ ἐκθέσω, τὰ ὅσα οἱ ὀφθαλμοῖ μου εἰς αὐτὴν τὴν μικρὰν περιήγησιν ἀπήντησαν. Ἐνθυμῆσαι ὁσάκις μ' ἐδιηγείσο τὰ περὶ τῶν τέρψεων τῆς;... ἐγὼ πάντοτε σὲ ἤκουα εὐχαρίστως, παντοῦ καὶ πάντοτε εἰς τὸ αὐτὸ ἐπανηρηγόμεθα θέμα. Φαντάσομαι, ἐκεῖνα ὅλα τὰ ὁποῖα σὺ τότε μ' ἔλεγες, νὰ τὰ βλέπω τώρα ὀφθαλμοφανῶς. Δὲν ἐπατήρομαι εἰς τὰ αὐτὰ, σοὶ εἶναι γνωστά. Ἀλλ' ὁμως δὲν δύναμαι καὶ ν' ἀποσιωπήσω τὴν γλυκείαν αὐτὴν ἐντύπωσιν τῆς ὁποῖαν αἰσθάνομαι πάντοτε, καὶ τὸ περικυκλοῦν με αὐτὸ οὐράνιον γέκταρ τὸ γλυκὺ, καὶ τὸ ζωογονοῦν τὰς τοῦ ἀνθρώπου αἰσθήσεις.

Ἐπειτα τὴν λεπτὴν αὐτὴν καὶ δροσώδη αἰθρὰν τῆς, τὴν τὰς τοσαύτας παρέχουσαν ἡδονὰς, τὴν ἔρπουσαν καὶ τὴν κυματουμένην ἐπὶ τῆς πρασίτου γλόφου..... Ἐνθυμῆσαι Γεώργιε πέρυσσι, ὅταν τὸν Ἰούλιον περὶ Ἡλίου δύσειν, προσορμίζομενοι εἰς τὸν Βόσπορον, ἐνθυμῆσαι ὁποῖα τότε ἔπνεε αἰθρὰ; ἢ αὐτὴ κ' ἐδῶ πνέει πάντοτε, γλυκεία καὶ τριπλή.

Ἐῦρον φίλους πολλοὺς ἐνταῦθα· καθ' ἑκάστην ἔχω πλησίον μου τὸν ποιητὴν καὶ φίλον μου Ι. Κ., καὶ καθ' ἑκάστην ἐξεργόμενοι πρὸς περιδιάβασιν ἔξω τῆς πόλεως, σὺν διαλεγόμενοι τοσαῦτα ἐρευνῶμεν περίεργα.....

Ἐγείαιρε καὶ εὐδαιμόνει.

Ἀρκετὸν καιρὸν διέμεινα εἰς τὴν Ἑλλάδα περιηγηθεὶς καὶ ἄλλας αὐτῆς πόλεις. Ἐθαύμασα τὰς ἀρχαιοτήτας τῆς, τὸ κλίμα τῆς, καὶ τοσαύτας ἄλλας χάριτας καὶ καλλονὰς τῆς. Ἐώρα δὲ ἂν καὶ μακρὰν αὐτῆς εὐρισκόμενος, διατηρῶ ὁμως εἰσέτι ἀναμνήσεις πολυπληθεῖς καὶ γλυκείας εἰς τὴν μνήμην μου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΡΕΒΑΣ.

Ἡ ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ Εἰς ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΘΝΗ.

Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτῶν διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας, κηρύσσοντες τὸ Εὐαγγέλιον. Εἰς πρῶτον δὲ τὸν Πέτρον ἀνεκαλύφθη ἐνῶ διέτριβεν εἰς τὴν Ἰόππην, ὅτι ἔπρεπε νὰ κηρύξῃ τὸν λόγον καὶ εἰς τοὺς ἔθνη. Καὶ ἔκτοτε ὤρμησαν καὶ οἱ λοιποὶ νὰ κηρύττωσι καὶ εἰς τὰ ἔθνη συνιστῶντες Ἐκκλησίας καὶ ἐν αὐτοῖς. Καὶ οἱ ἄλλοι μὲν Ἀπόστολοι ἐδίδαξαν εἰς διάφορα τῆς Οἰκουμένης μέρη, ὁ δ' Ἀπόστολος Πέτρος ἐκήρυξε τὸν λόγον κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν Μεγάλην Ἀσίαν, καὶ εἰς τὴν Ῥώμην· ὁ δ' Ἀπόστολος Ἀνδρέας εἰς τὸ Βυζάντιον, τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ὁ Παῦλος εἰς διάφορα ἄλλα μέρη, κυρίως δ' εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ οὕτω διὰ τῶν Ἀποστόλων τούτων εἰσηγήθη ὁ Χριστιανισμὸς εἰς τοὺς Ἕλληνας, τοὺς Ῥωμαίους, (ἤτις τοὺς Ἰταλοὺς, Ἰσπανοὺς κτλ.) ὅστις ἀφ'